

ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ ЗА РОЗРАХУНКАМИ З БЮДЖЕТОМ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ

*Пилипенко К. А., к.е.н, доцент,
доцент кафедри організації обліку та аудиту,
Полтавська державна аграрна академія*

*Карпенко Н.Г., к.е.н, доцент
професор кафедри організації обліку та аудиту,
Полтавська державна аграрна академія*

Однією з проблем української системи оподаткування стала система пільг майже з усіх податків. Постійна їх зміна та надзвичайно велика кількість не мали достатнього соціально-економічного обґрунтування, адже стимулююча роль надання пільг базувалась на підтримці лояльних до органів влади окремих підприємств, а не пріоритетних галузей чи сфер господарської діяльності. Це в свою чергу, вплинуло на створення нерівного податкового навантаження суб'єктів господарювання, розподілу податкового тягара та ускладненню умов функціонування ефективних підприємств [1].

Податок на доходи фізичних осіб (надалі – ПДФО) є одним з основних джерел формування державного бюджету і регулятором доходів різних соціальних груп населення. Проблема розрахунку і сплати ПДФО на сьогодні звучить найчастіше. На правильність обчислення ПДФО впливають безліч чинників. Тому питання про правильне обчислення цього податку з урахуванням всіх виникаючих особливостей є найбільш актуальним.

Відповідно до п. 164.1 ст. 164 розділу IV Податкового кодексу України базою оподаткування (п.64.6 ст. 164 розділу IV Кодексу) податком на доходи фізичних осіб (далі – ПДФО) є загальний оподатковуваний дохід платника податку [3]. Його сплачують тільки фізичні особи, або їх представники – податкові агенти, але за рахунок таких фізичних осіб. Цим податком оподатковуються всі доходи фізичних осіб відповідно до податкового законодавства.

Кожен із видів загального оподаткованого доходу платника податку на доходи фізичних осіб оподатковується відповідно до норм і правил, установлених у Податковому кодексі України (далі ПКУ). Причому застосування таких правил впливає на розмір ПДФО, а також на розмір доходу, який отримує фізична особа після сплати податку. Отже, питання удосконалення податку на доходи фізичних осіб в Україні є одним із фундаментальних.

Податкові надходження, як основне джерело доходів бюджету, відіграють важливу роль у забезпеченні повноцінного соціально-економічного розвитку держави. В сучасних умовах відчутно зросла волатильність податкових доходів держави в Україні, що створює серйозну загрозу зростання дефіциту державного бюджету. До такого стану справ призвела низка причин. По-перше, скорочення темпів зростання доходів населення, а в деякі періоди – навіть номінальне зниження рівня доходів, зважаючи, що податок на доходи фізичних осіб становить значну частку податкових надходжень. По-друге, причиною скорочення бюджетних надходжень від оподаткування став високий рівень податкових ухилень, зумовлений прагненням індивідів залишити у своєму розпорядженні більше коштів у період стагнації економіки, незважаючи на незаконність такого способу [4, с. 148].

За свідченням міжнародних експертів, причиною поширення податкових ухилень у країнах, що розвиваються, на відміну від промислово розвинених країн світу, є саме економічна нестабільність. Так, за даними 2008 р., через приховування капіталу від оподаткування бюджети країн, що розвиваються, недоотримали близько 385 млрд. дол. [2, с. 11-12].

Згідно з традиційними економічними поглядами податкові ухилення – це «форма зменшення податкових та інших обов'язкових платежів, за якої платник податків навмисно чи ненавмисно ухиляється від сплати податків або скорочує розмір своїх податкових зобов'язань із порушенням норм чинного законодавства» [6, с. 385].

З цього визначення випливає, що до виникнення податкових ухилень призводять порушення податкового законодавства, зумовлені не лише навмисними, а й ненавмисними діями платників. Ідеться насамперед про

недоліки самої системи оподаткування, такі як непрозорість податкових норм, часті та непередбачувані зміни у податковому законодавстві, що ускладнюють правильне розуміння податкових норм, можуть викликати непорозуміння при заповненні податкових декларацій/розрахунків та похибки при проведенні відповідних розрахунків, а отже, стати причиною виникнення ненавмисних податкових ухилень [7, с. 6, 17].

Одна з основних причин, чому в таких слаборозвинених економіках, як Україна, ухилення від оподаткування поширене не тільки серед заможних, а й серед малозабезпечених верств населення, полягає в тому, що для останніх доход має високу граничну корисність і податкові ухилення є їхнім способом виживання в скрутних економічних умовах [8, с. 29].

Метою податкового контролю розрахунків з бюджетом за податком на доходи фізичних осіб є підтвердження достовірності нарахованих сум податку на доходи фізичних осіб, своєчасності і повноти його сплати до бюджету згідно з вимогами чинного законодавства [9].

Головною метою податкового контролю в Україні є постійне наповнення дохідної частини державного бюджету, а його предметом – перевірка повноти формування бази оподаткування діяльності суб'єктів господарювання податками та зборами і своєчасності їх перерахування до бюджету та державних цільових фондів. У ст. 26.1. Податкового кодексу України наведено наступне трактування податкового контролю: «Податковий контроль – система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи» [3].

Метою податкового контролю розрахунків з бюджетом за податком на доходи фізичних осіб є виявлення відхилень та перекручень показників від законодавчо встановлених вимог, а також притягнення до відповідальності підприємства, що перевіряється, шляхом застосування фінансових санкцій та штрафів за виявлені за результатами перевірки помилки та порушення [10].

Основними завданнями податкового контролю розрахунків з бюджетом за податком на доходи фізичних осіб є:

- дослідження форм і систем оплати праці, які застосовує підприємство та з'ясування їх впливу на порядок розрахунків з бюджетом за податком на доходи фізичних осіб;
- ознайомлення з організацією обліку розрахунків з бюджетом за податком на доходи фізичних осіб на підприємстві;
- перевірка правильності та якості складання регістрів первинного, аналітичного та синтетичного обліку;
- перевірка правильності формування сукупного оподаткованого доходу за кожним окремим працівником;
- перевірка правомірності та законності застосування пільг з податку на доходи фізичних осіб;
- перевірка правильності визначення суми, яка підлягає сплаті як податок з доходів ;
- перевірка повноти і своєчасності сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету;
- перевірка дотримання порядку самостійного виявлення та виправлення помилок в обліку та звітності з податку на доходи фізичних осіб.

Податковий контроль може бути проведений двома способами, а саме, камеральною перевіркою та ревізією на підприємстві підрозділами, що здійснюють функції контролю/аудиту.

Камеральною вважається перевірка, яка проводиться у приміщенні контролюючого органу виключно на підставі даних, зазначених у податкових деклараціях (розрахунках) платника податків та даних системи електронного адміністрування податків (даних органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів, в якому відкриваються рахунки платників у системі електронного адміністрування податків, даних Єдиного реєстру податкових накладних та даних митних декларацій), а також даних Єдиного реєстру акцизних накладних та даних системи електронного адміністрування реалізації пального (п. 75.1.1) [15]. Для її проведення не потрібно жодного спеціального рішення керівника

такого органу або направлення на її проведення (п. 76.1 ПКУ). Згода на проведення такої перевірки, як і присутність платника податку, також не потрібні. Камеральній перевірці підлягає вся податкова звітність суцільним порядком.

Предметом камеральної перевірки також може бути своєчасність подання податкових декларацій (розрахунків) та/або своєчасність реєстрації податкових накладних та/або розрахунків коригування до податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних, акцизних накладних та/або розрахунків коригування до акцизних накладних у Єдиному реєстрі акцизних накладних, виправлення помилок у податкових накладних та/або своєчасність сплати узгодженої суми податкового (грошового) зобов'язання виключно на підставі даних, що зберігаються (опрацьовуються) у відповідних інформаційних базах.

Під час перевірки насамперед перевіряється логіка форми, арифметика, звертається увага на відповідність форми самої декларації, наявність усіх додатків, підписів та правильність заповнення показників.

Камеральна перевірка проводиться в один із таких способів:

- в електронному вигляді;
- шляхом зіставлення даних програмних продуктів, результатів автоматизованого контролю податкової звітності, інформації з інших джерел.

Камеральна перевірка проводиться посадовими особами контролюючого органу без будь-якого спеціального рішення керівника (його заступника або уповноваженої особи) такого органу або направлення на її проведення (п. 76.1 ПКУ).

Камеральна перевірка податкової декларації або уточнюючого розрахунку може бути проведена лише протягом 30 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку їх подання, а якщо такі документи були надані пізніше, – за днем їх фактичного подання. Камеральна перевірка з інших питань проводиться з урахуванням строків давності, визначених ст. 102 ПКУ.

Порядок проведення камеральної перевірки визначено згідно з п. 76.2 ПКУ, порядок оформлення результатів камеральної перевірки

здійснюється відповідно до вимог ст. 86 ПКУ [3].

За результатами камеральної перевірки у разі встановлення порушень складається акт у двох примірниках, який підписується посадовими особами органу, які проводили перевірку, і після реєстрації у контролюючому органі вручається або надсилається для підписання протягом трьох робочих днів платнику податків у порядку, визначеному статтею 42 Податкового Кодексу [3].

Методичні рекомендації щодо організації та проведення камеральних перевірок податкової звітності платників податків, крім перевірок декларації про майновий стан і доходи та декларації платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця затверджені наказом Міндоходів за № 165 від 14.06.2013 р.

Особливості проведення камеральних перевірок ф. № 1ДФ передбачені п. 3.4 Наказу № 165. Так, обов'язковій перевірці підлягають реквізити передбачені пп. 3.1.1-пп. 3.1.1.3 Порядку та граф: 2 «Податковий номер або серія та номер паспорта», 5 «Ознака доходу», 6 «Дата прийняття на роботу», 7 «Дата звільнення з роботи» та 8 «Ознака податкової соціальної пільги» [14].

Також перевірці підлягають зазначені в останньому рядку Розділу I «Суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і суми утриманого з них податку» форми № 1ДФ:

- загальні суми нарахованого доходу (гр. 3а),
- виплаченого доходу (гр. 3),
- нарахованого податку (гр. 4а),
- перерахованого податку (гр. 4).

А також суми, що зазначені в Розділі II «Оподаткування процентів, виграшів (призів) у лотерею та військовий збір» форми № 1ДФ, зокрема в рядку «Військовий збір».

Для проведення будь якого виду податкового контролю необхідно розуміти, яким чином здійснюється справляння даного податку.

У кожній країні світу громадяни зобов'язані сплачувати відсоток від своїх доходів до державного бюджету. Кожна країна вдосконалює методи і форми, за якими відбувається процес отримання і перерахування цих

коштів до державного бюджету; це свідчить про те, на якому рівні знаходиться розвиток держави та її економічні і правові інституції.

Як ми уже зазначали, на сьогодні податок на доходи фізичних осіб є одним з основних джерел надходження до бюджету України. Особливості сплати податку в Україні зазначені у табл. 4.9.

Таблиця 4.9

Основні елементи сплати податку в Україні [3]

Назва	Сутність
Суб'єкт оподаткування	1. Резиденти – фізичні особи (доходи, отримані з джерела їхнього походження в Україні, та іноземні доходи). 2. Нерезиденти – фізичні особи (доходи, отримані з джерела їхнього походження в Україні). 3. Податкові агенти.
Об'єкт оподаткування	Об'єктом оподаткування резидента є: 1. Загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід. 2. Доходи з джерела їхнього походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування. 3. Іноземні доходи – прибутки, отримані з джерел за межами України. Об'єктом оподаткування нерезидента є: 1. Загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід із джерела його походження в Україні. 2. Доходи з джерела їхнього походження в Україні, які остаточно оподатковуються під час їх нарахування.
Податкова база	Базою оподаткування є загальний оподатковуваний дохід – будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований на користь платника податку протягом звітного податкового періоду.
Ставка податку	Ставка податку становить 18% бази оподаткування щодо доходів – заробітної плати, інших заохочувальних та компенсаційних виплат або інших виплат і винагород, які нараховуються платнику у зв'язку з трудовими відносинами та за цивільно-правовими договорами.
Порядок нарахування	Резиденти сплачують податок з усіх доходів, отриманих із джерела їхнього походження як в Україні, так і за кордоном. При цьому у них залишається можливість врахувати податок, сплачений за кордоном, у визначенні в декларації річної суми податку, що підлягає сплаті в бюджет. Нерезидент платить податок також за чинним сьогоднішнім принципом – тільки з доходів, одержаних в Україні.

У будь-якій державі податкова система ілюструє специфіку організації її господарства. Порівнюючи податкову систему України та європейських країн, можна визначити, що принципової різниці у цьому відношенні немає.

Контрольно-ревізійний процес – це послідовна зміна контрольно-ревізійних процедур, яка здійснюється згідно з планом (програмою) на певному об'єкті контролю і направлена на досягнення намічених цілей. Структура контрольно-ревізійного процесу наведена на рис. 4.5.

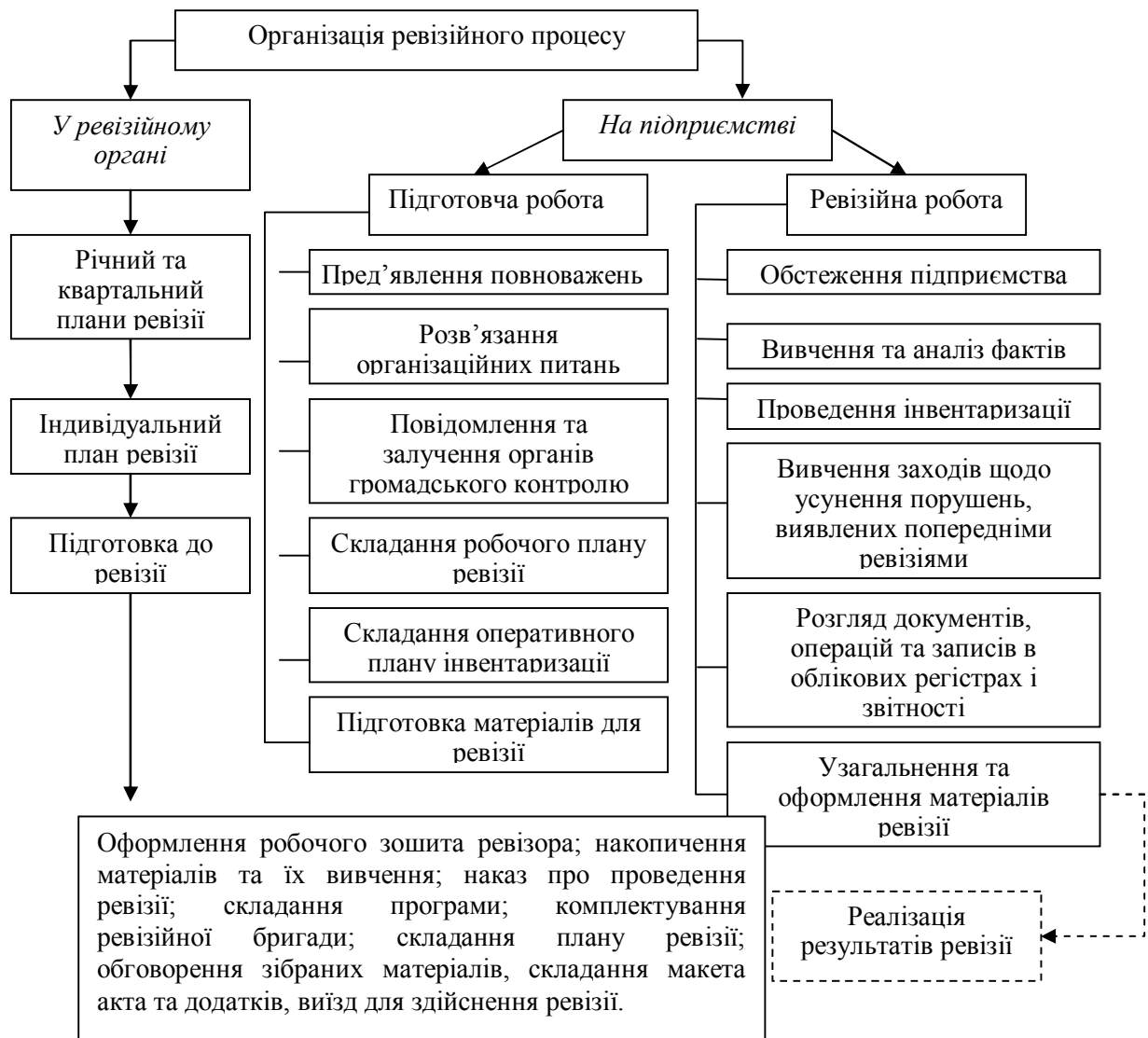

Рис. 4.5. Організація та здійснення контрольно-ревізійного процесу

Організація контрольно-ревізійної діяльності – це комплекс заходів, спрямованих на здійснення економічного контролю безпосередньо на підвідомчих або інших підприємствах.

До складових частин контрольно-ревізійної діяльності входять: суб'єкти, учасники, об'єкти, контрольно-ревізійні дії та операції, засоби і способи їх здійснення, результати контрольно-ревізійних дій.

Податковий контроль розрахунків з бюджетом за податком на доходи фізичних осіб починається з ознайомлення з наявною системою обліку праці і заробітної плати [11]. На початку перевірки податковий інспектор встановлює чисельність працівників підприємства і

правильність її відображення у звітності.

У процесі перевірки правильності ведення обліку праці і заробітної плати на підприємствах податковим інспектором звертається увага на такі основні питання:

- фактична кількість працюючих, у тому числі осіб, які мають пільги з оподаткування податком на доходи фізичних осіб;
- наявність трудових книжок;
- існування випадків нарахування і виплати заробітної плати за договорами цивільно-правового характеру;
- існуючі форми та системи оплати праці та доцільність їх застосування на цьому підприємстві;
- факти виплат премій і матеріальної допомоги працівникам підприємства;
- порядок формування сукупного оподаткованого доходу;
- правомірність застосування податкових пільг з податку на доходи фізичних осіб;
- порядок здійснення утримань податку на доходи фізичних осіб;
- повнота та своєчасність сплати до бюджету належної суми податку на доходи фізичних осіб;
- наявність заборгованостей за підзвітними особами;
- існування фактів виплати заробітної плати у вигляді натуроплати;
- існування фактів оплати праці в іноземній валюті;
- узгодженість інформації, наведеної в регістрах первинного обліку з даними регістрів аналітичного і синтетичного обліку та звітності [12].

Оскільки розмір визначеного податку на доходи фізичних осіб напряму залежить від величини сукупного оподаткованого доходу, який найчастіше формується за рахунок нарахованої заробітної плати, цьому напрямку податкового контролю слід приділити особливу увагу.

Оплата праці працівників на підприємстві не повинна бути нижче встановленого мінімуму заробітної плати за повністю відпрацьований час. При аналізі виплат, що базуються на мінімальному розмірі заробітної плати, податковому інспектору необхідно перевірити їх відповідність встановленим розмірам мінімальної заробітної плати.

Після проведення податкового контролю порядку визначення сукупного оподатковуваного доходу перевіряється правильність здійснених утримань з нього. Податковий інспектор повинен звернути увагу на те, що податок на доходи фізичних осіб нараховується на суму за вирахуванням податкової соціальної пільги. А отже, особливу увагу слід приділити правильності застосування податкової соціальної пільги та наявності документів, що її підтверджують.

Наступним кроком податкового інспектора є перевірка повноти і своєчасності сплати податку на доходи фізичних осіб до бюджету. В такому випадку звіряються дані платіжних доручень і виписок установи банку з фактично нарахованими сумами податку на доходи фізичних осіб.

Для визначення загальної суми нарахованого податку на доходи фізичних осіб податковому інспектору слід порівняти записи бухгалтерського обліку підприємства про нараховані суми податку (за кредитом рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами» за відповідним субрахунком «Розрахунки з бюджетом з податку на доходи фізичних осіб») із підсумками сум податку, визначених у розрахунково-платіжних відомостях [13].

Для того щоб чітко розуміти, за що податкового агента можуть оштрафувати, необхідно так само чітко розділяти обов'язки, які на нього покладено згідно з пп. 14.1.180 ПКУ (рис. 4.6) [3].

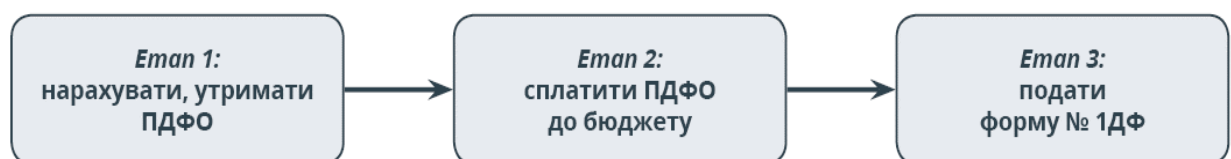

Рис. 4.6. Обов'язки осіб, які відповідно до ПКУ мають статус податкових агентів

Оскільки всі згадані вище обов'язки пов'язані між собою, може виникати зв'язок і між самими помилками. Тож розгляньмо різні варіанти й проаналізуємо, які за це загрожують санкції. На підставі вище зазначеного хочемо узагальнити правопорушення у сфері справляння ПДФО та застосування штрафних санкцій до кожного з них (табл. 4.10).

Таблиця 4.10

ШТРАФНІ САНКЦІЇ ЗА ПОМИЛКИ У ФОРМІ № 1 ДФ

Види порушень	Відповідальність, якщо помилка виправляється		Підстава
	Самостійно податковим агентом	За результатами податкової перевірки	
А	1	2	3
1. Штрафи за помилки у формі № 1ДФ, які не призвели до зменшення/збільшення податкового зобов'язання з ПДФО			
Помилка в реєстраційному номері облікової картки платника податку (ідентифікаційному номері)	штраф 510 грн; повторно протягом року — штраф 1020 грн		п. 119.2 ПКУ
Помилка в реквізитах підприємства			
У формі № 1ДФ узагалі не відобразили виплату доходу, нарахування, утримання ПДФО			
Помилка у сумі доходу, який не підлягає обкладенню ПДФО	штраф не застосовують		абз. 1 п. 119.2 ПКУ
Помилково вказано неправильну ознаку доходу (суму доходу й утриманого податку зазначено правильно)			абз. 1 п. 119.2 ПКУ
Помилка в кількості працівників, що працюють у штаті чи за цивільно-правовими договорами			абз. 1 п. 119.2 ПКУ

Продовж. табл. 4.10

А	1	2	3
2. Штрафи за помилки у формі № 1ДФ, які призвели до зменшення/збільшення податкового зобов'язання з ПДФО			
Помилково не включено відомості про виплачений та утриманий оподатковуваний дохід у форму № 1ДФ	штраф 510 грн; повторно протягом року – штраф 1020 грн	п. 119.2 ПКУ	
У формі № 1ДФ відображено неправильні відомості про суму нарахованого (виплаченого доходу) і суму утриманого ПДФО, ВЗ	штраф 510 грн; повторно протягом року – штраф 1020 грн	п. 119.2 ПКУ	
3. Штрафні санкції за неподання, несвоєчасне подання форми № 1ДФ			
Не подано форму № 1ДФ	штраф 510 грн; повторно протягом року – штраф 1020 грн До посадових осіб податкового агента застосовують штраф: від 2 до 3 НМДГ (від 34 грн до 51 грн); повторно протягом року – від 3 до 5 НМДГ (від 51 грн до 85 грн)	п. 119.2 ПКУ, ст. 1634 КпАП	
Подано форму № 1ДФ із порушенням установлених строків			
4. Санкції за несплату, несвоєчасну сплату й недоплату ПДФО			
Фінансова відповідальність	25% суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету; 50% суми податку, якщо ті самі дії вчинені повторно протягом 1095 днів; 75% суми податку, якщо порушення відбувається втретє та кожного наступного разу	п. 127.1 ПКУ	
Адміністративна відповідальність	від 2 до 3 НМДГ (від 34 грн до 51 грн) повторно протягом року - від 3 до 5 НМДГ (від 51 грн до 85 грн)	ст. 1634 КпАП	
Пеня	За кожен календарний день прострочення згідно з правилами,	п.п. 129.1, 129.4	

	установленими ст. 129 ПКУ	ПКУ.
Санкції за ненарахування, несплату, несвоєчасну сплату, недоплату ПДФО		
Фінансова відповідальність за ненарахування, неутримання, несплату ПДФО	25% суми податку, що підлягає нарахуванню та/або сплаті до бюджету; 50% суми податку, якщо ті самі дії вчинені повторно протягом 1095 дн; 75% суми податку, якщо порушення відбувається втретє та кожного наступного разу	п. 127.1 ПКУ
Фінансова відповідальність за подання з недостовірними відомостями або помилками форми № 1ДФ	510 грн; повторно протягом року – штраф 1020 грн	п. 119.2 ПКУ
Адміністративна відповідальність посадової особи, яка припустилася помилки	від 2 до 3 НМДГ (від 34 грн до 51 грн); повторно протягом року – від 3 до 5 НМДГ (від 51 грн до 85 грн)	ст. 1634 КпАП
Пеня (у разі прострочення за сплатою податку)	За кожен календарний день прострочення згідно з правилами, установленими ст. 129 ПКУ	п.п. 129.1, 129.4 ПКУ

Насамперед зазначимо: коли помилки виправляються до настання граничного строку подання [форми № 1ДФ](#) (шляхом подання звітної нової [форми № 1ДФ](#)) або до настання граничного строку для сплати податку, штрафи не застосовують і пеню не нараховують.

Своєю чергою, необхідно звернути увагу: зазначені вище штрафи не застосовуються, якщо ненарахування, неутримання та/або несплата (неперерахування) ПДФО виявляється податковим агентом самостійно під час проведення перерахунку та виправляється в наступних податкових періодах протягом податкового (звітного) року (абз. 8 п. 127.1 [ПКУ](#)).

Під час нарахування суми податкового зобов'язання, визначеного податковим агентом, нарахування пені розпочинається зі спливом 90 к. дн., наступних за останнім днем граничного строку сплати податкового зобов'язання (пп. 129.1.3 [ПКУ](#)).

Може так трапитися, що платник податку прострочив сплату ПДФО та ВЗ. Однак на момент виявлення порушення він сплатив його вже в повній сумі. У такому випадку на практиці контролери наполягають на застосуванні тих самих штрафів, що вказані в табл. 4.10 п. 4.

Ми не погоджуємося з такою позицією ДФС, адже який тоді сенс виправляти помилку та доплачувати ПДФО, якщо розмір штрафу від цього не зміниться. Тож, вважаємо, якщо на момент виявлення порушення контролерами податок сплачено в повному обсязі – фактично це не несплата податку, а його несвоєчасна сплата. Тому й штраф потрібно

застосовувати інший – згідно зі ст. 126 [ПКУ](#), за несплату суми грошового зобов'язання протягом строків, визначених [ПКУ](#):

– у разі затримки до 30 к. дн. включно, наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, – 10% погашеної суми податкового боргу;

– у разі затримки понад 30 к. дн., наступних за останнім днем строку сплати суми грошового зобов'язання, – 20% погашеної суми податкового боргу.

Такої ж позиції дотримуються й суди (постанова Окружного адміністративного суду АРК у справі [№ 801/5963/13-а](#), постанова Донецького окружного адміністративного суду в справі [№ 805/15803/13-а](#)).

Таким чином, ми розглянули найпоширеніші штрафи, які застосовуються до податкових агентів у частині нарахування, сплати й перерахування ПДФО. Зичимо вам не припускатися помилок і не наражатися на штрафи!

Контроль функціонує за каналом прямого зв'язку, основна мета якого є – запобігання (попередження) можливих помилок і порушень. Саме в такому випадку проявляється попереджувальна (профілактична) функція внутрішньогосподарського контролю, що надає допомогу всім рівням управління у попередженні та усуненні фактів можливих порушень і недотримання вимог чинного законодавства в майбутньому. Також сприяє ліквідації явищ, які породжують безгосподарність з боку підприємств та випадки не дотримання ними вимог чинних нормативних документів у майбутньому.

Зворотній зв'язок між суб'єктом і об'єктом внутрішньогосподарського контролю є універсальним засобом одержання інформації. При цьому за каналом зворотного зв'язку відбувається виявлення помилок і недоліків. Таким чином, інформаційна або пізнавальна функція внутрішньогосподарського контролю полягає у наданні інформації щодо стану об'єкта для прийняття необхідних управлінських рішень і проведення коригуючих дій. Ця інформація є підставою для прийняття адекватних рішень і проведення коригуючих дій, завдяки чому

забезпечується нормальне функціонування об'єкта, що перевіряється.

Якщо є підстава для притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності, то матеріали ревізії передаються слідчим органам. Передачу матеріалів слідчим органам може проводити в необхідних випадках безпосередньо керівник ревізійної групи, який проводив ревізію.

Матеріали, що передаються до судово-слідчих органів, повинні містити: заяву (лист), де повинно бути викладено, в чому полягає суть зловживання, які закони порушені, розмір нанесеного державі збитку, винні особи; акт ревізії, підписаний необхідними особами; оригінали документів чи копії документів, що підтверджують факти виявлених зловживань; пояснення тих осіб, діяльність яких ревізують, а також інших осіб, чий свідчення мають значення для перевірки обставин здійснення зловживань; висновки ревізуючих за цими поясненнями.

При передачі матеріалів судово-слідчим органам для притягнення винних до відповідальності перед слідчими органами одночасно ставиться питання про прийняття заходів щодо забезпечення громадянських позовів, а керівнику підприємства, що ревізується, пропонується пред'явити до винних осіб громадянські позови про відшкодування нанесеного збитку.

Якщо нанесено матеріальний збиток, але винні особи не притягуються до кримінальної відповідальності, чи кримінальну справу припинено, необхідно запропонувати керівнику підприємства, що ревізується, пред'явити громадянські позови до осіб, винних у нанесенні матеріального збитку.

Контролюючі органи повинні встановлювати ділові контакти з органами слідства при розслідуванні ними справ за матеріалами ревізії. Відмова про порушення кримінальної справи чи постанова слідчих органів про припинення кримінальної справи, порушеної за матеріалами ревізії, можуть бути оскаржені у встановленому законом порядку.

Список використаних джерел

1. Анфіногентова Н. Й. Макроекономічні аспекти застосування податкових пільг / Н. Й. Анфіногентова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2011. – В. 2 (42) – С. 9-14.

2. Picciotto S. The international crisis of income taxation:

combatingtaxhavens, capitalflightandcorruption [Електронний ресурс] // 15th CommonwealthLawConference, 9-13 September 2007 : paper. – Nairobi, 2007. – 28 p. – Доступний з : <http://eprints.lancs.ac.uk>.

3. Податковий кодекс України за № 2755-VI від 02 груд. 2010 р. Електронний ресурс – Режим доступу: <https://docs.dtkr.ua/doc/1011.47.142?page=12#st76>.

4. Фролова Н. Б. Порівняльний аналіз факторів ухиляння від сплати податків в Україні та США / Н. Б. Фролова // Економіка і прогнозування. – 2014. – № 3. – С. 148-156.

5. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку. Довідник за № 4 від 13 січ. 2015 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://docs.dtkr.ua/doc/1216.117.0>.

6. Майбуров И. А. Теория налогообложения. Продвинутый курс: учебник для магистрантов, обучающихся по специальностям «Финансы и кредит», «Бухгалтерский учет, анализ и аудит» / И. А. Майбуров, А. М. Соколовская. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2011. – 591 с.

7. ReducingtheFederalTaxGap. A ReportonImprovingVoluntaryCompliance, InternalRevenueService. – U.S. DepartmentoftheTreasury, August 2007. – 98 p.

8. Луніна І. О. Визначальні фактори динаміки доходів бюджетів України у 1997-2002 рр. та шляхи подолання негативних тенденцій // Бюджетна політика та боргова стратегія України у 2003 році / за ред. д.е.н. Луніної І.О. – К. : Ін-т економічного прогнозування НАН України, 2002. – 96 с.

9. Адміністрування ПДФО / В. Б. Кривіцькій, А. О. Нікітішін // Фінанси України. – 2009. – № 4. – С. 3-14.

10. Василик О. Д. Податкова система України : [навч. посіб.] / О. Д. Василик. – К. : НІОС. – 2007. – 448 с.

11 Гусак Н. Б. Контроль податкових органів за діяльністю підприємств : [навч. посіб.] / Гусак Н. Б., Гусак Ю. Д. – К.: Центр учбової

літератури, 2007. – 320 с.

12. Гуцаленко Л. В. Державний фінансовий контроль : [навч. посіб.] /Л. В. Гуцаленко, В. А. Дерій, М. М. Коцупатрий. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 424 с.

13. Дмитренко Е. Удосконалення механізму сплата та відшкодування ПДФО /Е. Дмитренко // Вісник прокуратури. – 2007. – № 8. – С.109 - 113.

14. Методичні рекомендації щодо організації та проведення камеральних перевірок податкової звітності платників податків, крім перевірок декларації про майновий стан і доходи та декларації платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця. Затверджені наказом Міндоходів за № 165 від 14 черв. 2013 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://docs.dtki.ua/doc/1041.54175.0#pn228>.

15. Камеральна перевірка форми № 1ДФ – лише протягом 30 календарних днів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://news.dtki.ua/law/inspections/42517>.